

Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение
«Средняя общеобразовательная школа № 2» с.Мугур-Аксы Монгун-
Тайгинского кожууна

«Утверждено»

МБОУ

СОШ № 2»

Директор школы

начальных классов

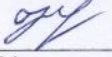
Олей Э.Э.

приказ № 70 от «__»

2024г.

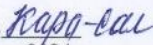
«Согласовано»

Зам.директора по УВР

Чыдат Ч.К.
от «30» августа 2024г.

«Согласовано»

Руководитель МО

Кара-Сал Ч.А.
от «30» августа 2024 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА
ПО РОДНОМУ ЯЗЫКУ
ДЛЯ ОБУЧАЮЩИХСЯ 4 КЛАССА

Учитель начальных классов: Самбыр-оол А.Д.

Мугур-Аксы 2024-2025

ТАЙЫЛБЫР БИЖИК

Тыва дылдың ажылчын программасын Тыва Республиканың ниити өөредилгезининң эге школага Тыва дыл талазы-биле күрүне стандарттарына дүүштүр 1-4 класстарга А.К.Ойдан-оолдун, Э. Д. Ондарның, Н. Ч. Дамбанын 2008 чылда тургусканы программага даянып тургускан. 4-ку класска тыва дылды А.К. Ойдан-оолдун, А.М. Белек-Байырынын ниити өөредилге черлеринге өөредилге ному-биле планнаттыглан.

1-4 класстарга төрөөн дыл үстүкү класстарга өөренир литература эртемнерининң белеткел чадазы болбушаан, колдуунда-ла практиктиг сорулгаларны чедип алырынче угланган.

Эге класстарга тыва дылды өөредирининң **кол сорулгалары:**

1. Уругларның аас болгаш бижимел чугаазын, чаа чүвени билип алып чүткүл-сонуургалын сайзырадыр. Уругларны медреселдиг шын номчуур, бижиир болгаш чугаалаарына өөредир.
2. Оларга төрөөн дыл талазы - биле эге билиглерни бээри.
3. Уругларны ном ажыглаарына чаңчыктырар болгаш оларның дылга соңуургалын, номчулга болгаш бижилге - биле холбаштыр бойдушту, ниитилелдин амыдыралын хайгаараарына үндөзилээш, өөреникчилерни материалистиг үзел – бодал – биле чөпсөглээри.
4. Уругларны мораль болгаш эстетика талазы – биле кижизидери:эки мөзү-шынарлыг, идепкейлиг, күш-ажылга ынак,хүлээнген херээнге харысалгалыг хамаатылар болурунга, таварышкан бөөгелерни бот-миннип ажып эртери.
5. Өөренип турар чүүлдерни сайгарып, бөлүктөп, деңнеп, түңнеп билиринге, оларның иштинден кол болгаш чугула чүүлдерни тып, тайылбырлаарына өөреникчилерни таныштырары.

Тыва дылда 4кү класстың календарылыг планы бүдүн өөредилге чылында **68 шакты, неделяда 2 шакты** тургузуп турар:

Өөредилге планы дараазында номнар болгаш методиктиг сүмелерни ажыглаарын сүмелээн. 1-4 класстарга уругларның билиин хынаары – биле А. А. Алдын – оолдун «Эдертиглер болгаш диктантылар чыындызы», А.А.Алдын-оол «Диктантылар чыындызы» дөрт чылдыг эге школаның 1-4 класстарына Кызыл-2010ч

Өөреникчилернин билиглеринге, мергежилдеринге болгаш чаңчылдарына кол негелделер
Өөреникчилер 4-кү классты дооскаш, дараазында билиглерни алган турар:

- сөстүң тургузуу: дазыл, чогаадылга болгаш өскертилге кожумактары; чугаа кезектери: чүве ады, демдек ады, кылыг сөзү, эдеринчилер; домак кежигүннери:чугула (кол сөс, сөглөкчи) болгаш ийиги чергениң.

Өөреникчилернин алган турар мергежилдери:

- шын бижилгезин өөренип алганы сөстерлиг 55-65 хире сөстүг сөзүглелди чараш холжүгү-биле чазыг чокка дүжүрүп азы адап бээрге бижири, аңаа херек таварылгада улуг секти, айтырыг болгаш кыйгырыг демдектерин шын салыры;
- фонетиктиг сайгарылганы кылыры: сөстерни слогтарга чарары, ажык болгаш ажык эвес уннерни ылгап, сөстерде уннерни болгаш үжүктөрни шын тодарадып билири;
- сөстерни тургузуг талазы-биле сайгарып билири (дазыл, чогаадылга, өскертилге кожумактарын ылгаары);
- чугаа кезектерин болгаш оларның грамматиктиг демдектерин (чүве адының санын, падежин, кылыг сөзүнүң үелерин) билири;
- домакта сөстерниң аозында харылзаазын тургузар, оларны сөс каттыжыышкыннарына чарар;
- домактарның бөдүүн синтаксистиг сайгарылгазын кылыр: чугаалаар сорулгазының аайы-биле оларның янзызын тодарадыр, чугула болгаш ийиги черге кежигүннерин аңгылаар, оларның аразында харылзаазын айтырыглар дузазы-биле тургузар;
- коллективти-биле тургускан план ызуугаар 55-60 хире сөстүг эдертиг болгаш чогаадыг бижиир.

Өөрөдиге материалын хувааганы

№ п/п	Болуктернийн аттары	Шагы
1	Ийиги болгаш ушку класстарга ооренген чуулдерин катаптаары	
2	Домак	
3	Созуглел	
4	Чуве ады	
5	Демдек ады	
6	Сан ады	
7	Ат орну	
8	Кылыг созу	
9	Наречие	
10	Чыл тончузунде катаптаашкын	
	Түннел	

Программаны түргүзүп тура дараазында принциптерни сагаан:

1. Коммуникативтиг принцип. Уругларның тыва дылда аас-чугаазын харылзаалыг чугаага сайзыраңгай, тодаргай болуру - биле аңгы-аңгы хевирлерин ажыглап билиринге өөрөдир.
2. Төрөөн дылын шын, медреселдиг ажыглап билириниң принциви.
3. Көргүзүг материалдарын ажыглаар принцип.
4. Дес-дараалашкаан барымдаалаар принцип.
5. Уругларның назы-харын барымдаалаан принцип.

Тыва дылда өөрөдиге программанын шиңгээттингениниң чижек түңнелдери.

Төрөөн дылды өөрөнгениниң түңнелинде өөреникчилер тыва дылды чон аразында харылзажырының болгаш национал культуразының кол херексели деп медресеп билген турар ужурулуг. Ынчангаш уругларның төрөөн дылынга эки хамаарылгазы, дылды шын, частырыг чок ажыглап билиринден хамааржыр. Тыва дыл уругларга өөрөдигениң кол дозу база даап боданышкынының, медресеп билиишкениниң, чогаадыкчы чоруун сайзырадырынга кол херексел болур.

Тыва дылды өөрөнип турар үеде өөреникчилер аас – биле болгаш бижимел харылзаалыг чугаага бодунуң чогаадыкчы чоруун ажыглап, херек медээ - дыңнадыгны, өөрөдиге даалгаларын күүседиринге янзы-бүрү номнардан(өөрөдиге номнары, энциклопедия, словарьлар, солун-сеткүүлдерден) тып өөрөнир.

Төрөөн дылды өөрөнгениниң түңнелинде өөреникчилерниң чаа өөрөдиге материалын өөрөниринге сонуургалы бедип, тыва дылды улаштыр бедик чадага өөрөнириниң дөзү болур.

Кижизидилге талазы-биле алырга, уруглар чугаа культуразының чурумунга, аас чугаазынга, төрөөн дылынга хамаарылгазы чоннуң сагыш-сеткилиниң бедик көдүрлүүшкүнүнүн херексели деп билип алыр ужурулуг.

4-кү классты доозуп тура тыва дылда программаны билип алганының планнаттыг түңнелдери.

Личностуг өөреникчилерниң өөрөнип алган турар билиглери:

Тыва дылды боданырының болгаш чон аразында харылзажырының эң-не кол херексели деп медресеп билири

- өөрөдигениң чедишкениниң болурунун чылдагаанын тып билири;

- Тыва дылды билири дээр-ле национал культураның чоргааралы болур.

- Кижилерниң угаан-бодалын болгаш сагыш-сетклин илередир дылдың аңгы-аңгы хевирлерин сайзырадып билири.
- Чоннуң аас-чугаазының аялгаларынче кичээнгей салып билири.
- Тыва дылга сонuurгалы бедип, ону хандыр өөренири болур.
- Аас болгаш бижимел чугаага дылды кайы хире билирин боду хынап билири болур

Өөреникчилерге хевирлеттинер билиглер:

- Төрээн дылын камнап билир болгаш оон сайзыраарыга бодунуң улуг-хуузун киириштирип турарын медресеп билири.
- Тыва дылды эстетиктиг омур-хевирниң кижизиттинеринге, кижилер аразында харылзааның дөзү кылдыр шилип алыры болур.

Метапредметтиг

Регулятивтиг өөреникчилерниң өөренип алган турар билиглери:

- Кичээлде кандыг сорулга салдынганын билген турар.
- Кичээлдин сорулгаларына хамаарыштыр бодунуң кылыр ужурлуг ажылдарын планнап алыры.
- Мергежилгелер бодаарда кандыг аргалар ажылгаарын медреселдиг шилип алыр ужурлуг.
- Өөредилге үезинде берген даалгаларны дес-дараалаштыр база алгоритм ёзугаар кылып билир ужурлуг.
- Бодунуң болгаш эжиниң орфографтыг болгаш бижик демдектеринге кылган частырыгларын база боду бодун хынап билир ужурлуг.

өөреникчилерниң өөренип алыр аргалары:

- Башкы-биле демниг ажылдажышкын үезинде бердинген темага чаа сорулгаларны салып билири;
- Кылган ажылдарына болгаш ажыл үезинде бот хыналданы шын кылып турарын сайгарып, шинчилеп билири;
- Бодунуң ажылын планнап билири;

өөредиглиг

өөреникчилерниң өөренип алган турар билиглери:

- өөредилгеге херек билиглерни энциклопедияларны, словарьларны, справочниктерни, өөредилге номнарын, Интернетти ажылгап тургаш тып билири;
- Тыва дылда схемаларны, модельдерни, демдектерни ажылгап билири;
- Белен таблица, схемаларны, сөзүглелдерни долдуруп билири;
- Дылда үннерни, үжүктөрни, сөстүң кезектерин, домак кижигүннерин, бөдүүн домактарны тып, анализтеп, сайгарып, деңнеп, бөлүктөп билири;
- План ёзугаар өөренген материалды бөлүктөп, түңнеп билири;
- Номчаан сөзүглелдеринден кол утка илередип турар домактарны тып билири;
- Сөстөрдө орфограммаларны тып билири;

өөреникчилерниң өөренип алыр аргалары:

- Херек билиглерни библиотекалардан, өөредиглиг литературадан болгаш Интернеттен тып билири;
- Медреселдиг болгаш хостуг аас болгаш бижимел чугааны тургузуп билири;
- Логиктиг угаап боданышкынын аас болгаш бижимел чугаага шын тургузуп билири;
- Алган медээлерни критиктиг үнелеп билири;

Коммуникативтиг

өөреникчилерниң өөренип алган турар билиглери:

- Чугааны диалог хевирин билири.
- Эжи-биле ажылдап тургаш кайы арга шын дээрзин, эжинин үзел-бодалы-биле деңнештирип тургаш ниити түңнел үндүрүп шыдаар ужурлуг.

- Өөреникчилер аразында сүмележип тургаш ниити түңнелди үндүрүптери.
- Бодунуңүзел-бодалын илередип билири.
- Билдинмес чүүл бар болза, катап айтырып тургаш билип алыр аргалыг.
- Бот-боттарының аразында хынажып база кошкак өөренир эштеринге дуза кадып шыдаар ужурлуг.

өөреникчилерниңөөренип алыр аргалары:

- Салып алган сорулгаларын чедип алырда өске кижилерниңүзел – бодалдарын база дыңнап, үнелеп билири;
- Уруглар боттарының аразында дузалажып тургаш бот-боттарының аразында хыналданы шын чорудуп билири;
- Аас чугаага өөренип алган билиглерин шын ажыглап билири;
- Эжинге дамчыдар херек медээни долу болгаш дес-дараалашкак кылдыр дамчыдып билири;

Тыва дылда чыл төнчүзүндө өөреникчилерниң билип алган турар ужурлуг билиглери.

өөреникчилерниңөөренип алган турар билиглери:

- Тыва дылды боданырының болгаш чон аразында харылзажырының эң-не кол херексели деп медресеп билири.
- өөредилгениң чедишкинниг болурунун чылдагаанын тып билири;
- Сөстүң тургузуу: дазыл, чогаадылга өскертилге кожумактары;
- Чугаа кезектери: чүве ады, демдек ады, кылыг сөзү, эдеринчилер;
- Домак кезигүннери: чугула болгаш ийиги чергениң кезигүннери.
- Коллективтии – биле тургускан план ёзугаар 45-50 хире сөстүг эдэртиг болгаш чогаадыг бижиир.
- Тыва дыл кичээлдеринде билиглерин херек кырында чогаадыкчы ажыл үезинде, бодалдарын илередирде, аас болгаш бижимел чугаа үезинде ажыглап билири;
- өөредилге үезинде берген даалгаларны дес-дараалаштыр база алгоритм ёзугаар кылып билир ужурлуг.
- өөредилгеге херек билиглерни энциклопедияларны, словарьларны, справочниктерни, өөредилге номнарын, Интернетти ажыглап тургаш тып билири;
- Эжи-биле ажылдап тургаш кайы арга шын дээрзин эжиниңүзел-бодалы-биле деңнештирип тургаш ниити түңнел үндүрүп шыдаар ужурлуг.

Өөреникчилерниң өөренип алыр аргалары:

- Чугаа кезектерин тып, аңгылап билири;
- Орфографтыг частырыг туруп болур черни сөс иштинден тып билири;
- Төрээн дылын камнап билир болгаш ооң сайзыраарыга бодуну үлүг-хуузун киириштирип турарын медресеп билип, эстетиктиг омур-хевирниң кижизиттинеринге, кижилер аразында харылзааның дозу кылдыр шилип алыры болур.
- Дылдың дүрүмнерин ажыглап тургаш бодунуң бодалдарын илередип билири;
- Медреселдиг болгаш хостуг аас болгаш бижимел чугааны тургузуп билири;

Предметтиг.

Өөреникчилерниңөөренип алган турар билиглери:

- Шын бижилгезин өөренип алганы сөстөрлиг 45-50 хире сөстүг сөзүглелди чараш хол үжүү-биле чазыг чокка дүжүрүп азы адап бээрге бижири, аңаа херек таварылгаларда улуг секти, айтырыг болгаш кыйгырыг демдектерин шын салыры.
- Фонетиктиг сайгарылганы кылыры: сөстөрни слогтарга чарары, ажык болгаш ажык эвес үннери ылгап, сөстөрдө үннерни болгаш үжүктөрни шын тодарадып билири;
- Сөстөрни тургузуг талазы-биле сайгарып билири (дазыл, чогаадылга, өскертилге кожумактарын ылгаар).
- Чугаа кезектерин болгаш оларның грамматиктиг демдектерин (чүве адының санын, падежин, кылыг сөзүнүңүелерин) билири;
- Домакта сөстөрниң аразында харылзаазын тургузар, оларны сөс каттыжыышкыннарынга чарар;
- Домактарның бөдүүн синтаксистиг сайгарылгазын кылыр: чугаалаар сорулгазының аайы-биле оларның янзызын тодарадыр, чугула болгаш ийиги чергениң кезигүннерин аңгылаар, оларның аразында харылзаазын айтырыглар дузазы-биле тургузар.

- Коллективтий – биле тургускан план ёзугаар 45-50 хире сөстүг эдэртиг болгаш чогаадыг бижиир.

Өөреникчилерни өөренип алыр аргалары.

- Тыва дылда синоним, антоним сөстөрни деңнеп тургаш тып билири;
- Бердинген сөстүң долу фонетиктиг сайгарылгазын кылып билири;
- Бодунуң кылган ажылын долузу-биле хынап, бодунга демдекти шын салып билири;
- Чогаадыг бижип тургаш бодунуңүзел-бодалын долузу- биле бодунуң сөстери-биле аас болгаш бижимел хевирге дамчыдып билири;
- Домакта сөстөрни аразында харылзаазын тып, оларны сөс каттыжышкыннарынга чарып билири;
- Домактың синтаксистиг сайгарылгазын кылып билири;
- Чугаа кезектерин тып, аңгылап билири;
- Орфографтыг частырыг туруп болур черни сөс иштинден тып билири;

Чогаадыкчы ажылдар.

өөреникчилерни өөренип алган түрар билиглери:

- План ёзугаар сөзүглелди тургузуп билири;
- Бердинген чуруктарга чогаадыгланы тургузуп чогаадып билири;
- Даалгаларлыг мергежилгелерни шын, медеделдиг кылып билири;
- Тыва дыл кичээлдеринде билиглери херек кырында чогаадыкчы ажыл үезинде, бодалдарын илередирде, аас болгаш бижимел чугаа үезинде ажыглап билири;

Өөреникчилернин өөренип алыр аргалары:

- Бодунуң чогаадыынга чурук чуруп билири;
- Дылдың дүрүмнерин ажыглап тургаш, бодунуң бодалдарын илередип билири;
- Домактарда кылган частырыгланы тып, эдип билири.
- Эгезин берген чугааны улаштыр чогаадып билири;

Тыва дылдын календарь – тематиктиг планы (4 класс)

№	Кичээлдин темазы	Шагы	Ниити билиглер	Оореникчинин билиг, мергежилдеринге кол негелделер	Эртер хуну	
					план	факт
Ийиги болгаш ушку класстарга ооренгенчуулдерин катаптаары -11шак						
1	Домак. Домакта состернин харылзаазы.	1	Домак деп чул? Утказынын аайы-биле домактарны ылгап билир.Бижик демдектерин шын хереглеп билир. Харылзаалыг чугаа деп чул?	Билген турар: домактын чугула бол-гаш ийиги черге кижигуннерин; сост-ернин харылзаазын болгаш домактын соолунге бижик демедектерин.	03.09	
2	Домактын чугула болгаш ийиги черге кижигуннери	1	Кол сос, соглекчи болгаш ийиги чергенин кижигун-нерин домактан тып билир. Дурумнени билген турар.		05.09	
3	Созуглелдин янзылары: тоожуушкун, чурумал, угаап боданыышкын	1	Дурумну билген турар. Созуглелдин утказын билген турар.	Билген турар: созуглелдин темазын, кол бодалын, кезекте-рин, кезек буру-зунде домактар-нын утка талазы-биле харылзаа-зын, созуглелдин планын.	10.09	
4	Уннер болгаш ужуктер. Слог.	1	Ажык, ажык эвес уннерни состерден тодарадып билир. Состерни слогтарга чарып билир.		12.09	
5	Ажык эвес уннерни дакпырлап бижири. Куштуг болгаш кошкак ажык эвес уннер.	1	Дакпырлаан ажык эвес ужуктерни сос иштинге шын бижип билир. Куштуг болгаш кошкак ажык эвес уннерни ылгап билир.		17.09	
6	Хыналда диктант «Чараа-чечен». (КОЖОО)	1	Ооренген состеринге диктантаыны бижип билир.	Ооренген дурумнерге диктантаыны бижип дамчыдары	19.09	
7	Частырыглар-биле ажыл. Дазыл болгаш торел состер	1	Торел состерни тодарадып болгаш тургузуп билир. Домактар чогаадып, утказын тайылбырлап билир.	Билген турар: состун дазылын, кожумаан (чогаадылга, оскертилге кожумактары).	24.09	
8	Дазыл болгаш кожумактар.	1	Состун тургузуу сайгарар		26.09	

9	Чогаадылга кожумактары.	1	Чогаадылга кожумактарын шын тып шыяры. Созуглелди частырыг чок шын дужуруп бижип билир	Билген турар: ооренгени дурумнерге состерни шын бижиирин; кожумактарын ылгап билири.	01.10	
10	Оскертилге кожумактары.	1	Оскертилге кожумактарын таныыр. Оларнын утказын билир Соске шын ажыглап шыдаар.	Ооренген кожумактарын ылгап билген турар. Чогаадылга болгаш оскертилге кожумактарын ажыглап чаа сотер тургузар	03.10	
11	Дефистеп бижиир нарын состер. Дазылы кызырылган нарын состер	1	Нарын состерни шын бижип билир. Аас болгаш бижимел чугаага хереглеп шыдаар.	Билген турар: дефистеп бижиир нарын состерни; дазылы кызырылган нарын состерни	08.10	
Домак						
12	Домак дугайында билиг. Нарын домак.	1	Домактарнын болуктерин билир. Чугула болгаш ийиги черге кежигуннерин тодарадып, шыйып шыдаар	Билген турар: домак дугайында дурумун ооренир. Бодун болгаш нарын домактарны ылгап билири	10.10	
13	Чангыс аймак кежигуннерлиг домактар. Чангыс аймак кежигуннернин холбажыр аргалары.	1	Чангыс аймак кежигуннерлиг домактарнын холбажыр аргаларын билиндирер.	Билген турар: чангыс аймак кежигуннернин шын бижилгезин, частырыгларны тып болгаш тайылбырлап билири. Билген турар: санаар ун аяны;	15.10	
14	Хыналда диктант "Алдын кус»	1	Дыннаан созуглелин бижип дамчыдары	эвилелдер чок база болгаш, а, ынчалздаа, биле деп эвилелдер-биле каттышкан чангыс аймак кежигуннерлиг домактарны.	17.10	
15	Диктантаынын анализи. Дорт чугаалыг домактар. (Адалгалыг домактар). Диалог.	1	Дорт чугаалыг болгаш адалгалыг домактарны таныыр. Оларны аянныг номчуур. Бижик демдектерин шын салып билир. Кандыг – бир темага диалог туругузуп билир.Диалогка бижик демдектерин шын хереглеп шыдаар.	Билген турар: диалог болгаш дорт чугаалыг домактарны болгаш оларга бижик демдектерин салырын; адалгалыг домактарны.	22.10	
Созуглел – 1 ш						

16	Созуглел. Созуглелдин кол темазы болгаш кол бодалы.	1	Харызаалыг чугаа деп чул дээрзин билир. Чугаанын темазын, кол бодалын илередип шыдаар. Кезектерге чарып алгаш чугаалар билир.	Созуглел деп чул, оон кол темазын тодарадып билген турар	24.10	
Чуве ады -10ш						
17	Чуве адынын дугайында нити билиг. Чуве аттарынын падежтерге оскерлири. Чангыстын саны.	1	Дурумнерни сдоктаадып алган турар. Чуве аттарын чугаага болгаш бижикке шын хереглеп билир турар. Тыва дылдын падежтерин, айтырыгларын билир боор. Чуве адынын падежин шын тодарадып шыдаар.	Билген турар: хойнун санында чуве аттарынын падежтерге оскерлирин; чуве адынын хамаарылга хевирин; орус дылдан улгегерлеп алган состернин падежтерге оскерлирин; оларнын шын бижилгезин; хуу болгаш ниити чуве аттарын; чоок болгаш удурланышкак чуве аттарын шилип билири.	07.11	
18	Адаарынын падежи. Кым? Чуу? Хамаарыштыларынын падежи. Кымнын? Чунун?	1	Адаарынын болгаш хамаарыштыларынын падежинде чуве аттарын тодарадып чугаага хереглеп билир болур.		12.11	
19	Бээринин падежи. Кымгы? Чуге? Каяа? Онаарынын падежи Кымны? Чуну?	1	Бээринин болгаш онаарынын падежтерин чугаага шын хереглеп шыдаар болур.		14.11	
20	Турарынын падежи. Кымда? Чуде? Кайда? Унеринин падежи. Кымдан? Чуден? Кайыын?	1 1	Турарынын падежин чугаага ажыглаары Унеринин падежинин кожумактарын бижири		19.11	
21	Углаарынын падежи. Кымче? Чуже? Кайнаар? Чуве аттарынын падежтерге оскерлири. Чангыстын саны деп теманы туннээри	1	Углаарынын падежинде состерни шын бижири Ооренген билиглерин хереглеп билир. Бот ажылга бодунун билиин хынаар.Практиктиг ажылдар		21.11	
22	Хыналда диктант «Кыш»	1	Диктантыны дыннап бижиир Ооренген билиглерин ажыглап билир.	Билген турар: ажылды бот тускайлан кылып билири	26.11	

23	Хойнун санында чуве аттарынын падежтерге оскерлири	1	Бот ажыл. Сос болгаш домак биле ажыл.		28.11	
24	Чуве адынын хамаарылга хевири.	1	Созуглел-биле ажыл. Хайгаарал болгаш анализ.		03.11	
25	Орус дылдан улегерлеп алган состернин падежтерге оскерлири	1	Чурук-биле ажыл.		05.12	
26	Хыналды ажыл.	1	Алган билиглерни хынаары	Билген турар: ажылды бот тускайлан кылып билири	10.12	
Демдек ады -8 шак						
27	Демдек адынын утказы болгаш харыылаар айтырыглары	1	Бот ажыл Хайгаарал болгаш анализ ажылы		12.12	
28	Укталбаан болгаш укталбаан демдек аттары	1	Демдек адынын дугайында билири. Оларны домак иштинден тып билири.	Билген турар: укталбаан болгаш укталган демдек аттарын; чоок болгаш удур-ланышкак уткалыг демдек аттарын; оларны шын бижжирин; дорт болгаш кожурген уткалыг демдек аттарын ажыглаарын	17.12	
29	Удурланышкак болгаш чоок уткалыг демдек аттары	1	Удурланышкак болгаш чоок уткалыг демдек аттарын тып ылгап билири		19.12	
30	Хыналда диктант «Ушкан пош»	1			24.12	
31	Частырыглар-биле ажыл. Демдек аттарынын чуве аттары-биле холбаазы	1	Демдек ады деп чул дээрзин билири, оларнын айтырыгларын болгаш арыннарын билири		26.12	
32	Демдек аттарынын кожумактарын шын бижири. Демдек аттарынын тургузуун шын сайгарары	1			14.01	
33	Ооредиглиг эдертиг «Кужугет Октай»	1	Эдерти бижип дамчыдары	Билген турар: аас болгаш бижимел чугаанын ылгалын; состернин шын бижилгезин; домактарнын аразында харылзаазын	16.01	

34	Онаалгалыг хыналда диктант «Дилги»	1	Алган билиглэрин ажыглап билири	Билген турар: ооренип эрткени дурум-нернин шын бижилгезин	21.01	
Сан ады – 5 шак						
35	Диктантынын анализи. Сан ады, оон утказы, айтырыглары	1	Частырыгларын анализтеп билиринге ооредир. Сан ады деп чул дээрзин билири	Билген турар: сан адынын утказын, айтырыгларын; сан аттарынын болук-терин; сан аттарынын чуве аттары-биле холбаазын; оларны шын бижиин	23.01	
36	Тун болгаш дугаар сан аттары	1	Тун болгаш дугаар сан аттары ажыглаары		28.01	
37	Сан аттарынын чуве аттары-биле холбаазы	1	Сан аттарын чуве аттары-биле кады ажыглаары		30.01	
38	Тун болгаш дугаар сан аттарын чугаага ажыглаары	1	Тун болгаш дугаар сан аттарын чугаага ажыглаары		04.02	
39	Сан адынын дугайында алган билиглэрин туннээри. Тест	1	Алган билиглэрин ажыглап билири		06.02	
Ат орну-7 шак						
40	Ниити билиг. Ат орнунун арыннарга болгаш саннарга оскерлири	1	Ат орнунун дугайында нити билиг бээри.	Арыннын ат оруннарын саннарга болгаш арыннарга оскертип билир	11.02	

41	Арыннын ат оруннарынын падежтерге оскерлири.	1	Арыннын ат оруннарынын падежтерге оскерлири.	Арыннын ат оруннарын падежтерге оскертип билир; ат орнунун морфологтуг сайгарылгазынын эн бодуун хевирин билир.	13.02	
42	Арыннын ат оруннарынын хереглели, чугаага ужур-дузазы.	1	Арыннын ат оруннарынын чугаага ужур-дузазы.		18.02	
43	Чурук-биле ажыл. «Куштарга болгаш дириг амытаннарга мээн дузам» деп чугаа тургузар.	1	Бодунун бодалын дамчыдып билири	Аас болгаш бижимел чугаанын ылгалын; сосернин шын бижилгезин; домактарны шын тургузуп билирин; ат оруннарын шын ажыглап болгаш тып билири.	20.02	
44	Шилилгелиг диктант. Карточкалар-биле ажыл.	1	Арыннын ат оруннарын тывары		25.02	

45	«Ат орну» деп темага хыналда текст.	1		Ат орнунга хамаарышкан ооренип эрткени чуулдерин билген турар.	27.02	
46	Шилилгелиг диктант болгаш тестиге анализ. Частырыглар-биле ажыл.	1	Частырыгларын тып, сайгарары		04.03	
Кылыг созу – 14 шак						
47	Кылыг созунун дугайында билиг. Кылыг созунун чугаага ужур-дузазы.	1	К.с.утказын,айтырыгларын, уелерин билири	Кылыг созун оске чугаа кезектеринден ылгап билири.	06.03	
48	Кылыг созунун уелерге, арыннарга болгаш саннарга оскерлири.	1	К.с. амгы уезин тып билири оон айтырыгларын болгаш кожумактарын айтып билири	Кылыг созунун уелерге оскерлирин; болур болгаш болбас кылдыныглар илередир хевирлерин билген турар.	11.03	
49	Кылыг созунун болур болгаш болбас кылдыныглар илередири.	1			13.03	
50	Кылыг созунун амгы уези.	1	К.с.амгы уезин тып билири, кожумаан айтып билири	Кылыг созунун амгы уези уш арынныг, ийи санныг.	18.03	
51	Кылыг созунун эрткен уези.	1	К.с.эрткен уезин тып билири, кожумаан айтып билири	Кылыг созунун эрткен болгаш келир уези арыннарга, саннарга оскерлирин билген турар.	20.03	
52	Кылыг созунун келир уези.	1	К.с.келир уезин тып, оон кожумактарын айтып билири		26.03	
	Кылыг созунун уелери. Бот ажыл (быжыглаашкын)	1			01.04	
53	Болук чуруктар ёзугаар ооредиглиг чогаадыг (ар 139)	1	К.с дужаал хевирин созуглел иштинден тып,шын хереглеп билири	Болуушкуннун дес-дараалашкаан, план ёзугаар чогаадыг бижип билири.	03.04	
54	Хыналда диктант	1	Хыналда ажыл	Дыннаан чуулун шын бижип дамчыдары	08.04	
55	Диктантынын анализи. Кылыг созунун дужаал хевиринин дугайында билиг.	1	К.с.даар хевирин, айтырыын, утказын билири	Дужаал болгаш даар хевиринин кылыг состеринин утказын, арыннарга болгаш саннарга оскерлирин; даар хевирнин айтырыглары, кожумактары арыннар, саннарга оскерлири.	10.04	
56	Кылыг созунун даар	1	Алган билиглерин практика кырынга		15.04	

	хевири.		ажыглап билири	Ооренген орфографтыг болгаш пунктуастыг дурумнерни билири.		
57	Кылыг созунун дужаал болгаш даар хевирлери быжыглаашкын	1	Алган билиин практикага ажыглап билири		17.04	
58	Сагындырыглыг диктант «Холдарны ургулчу чуур»	1	Чугаа кезектеринин утказын, оларны шын ажыглап билири		22.04	
59	Диктантынын частырыглары-биле ажыл. Грамматиктиг сайгарылга.	1	Алган билиглерин шын ажыглап билири		24.04	
Наречие – 2 ш						
60	Наречие	1	Наречие деп чул дээрзин билири	Наречие – оскерилбес чугаа кезээ. Домак иштинден шын тып, тодарадыры	29.04	
61	Чогаадыкчы диктант.	1	Алган билиин практикага ажыглап билири		06.05	
Чыл тончузунде катаптаашкын – 7 шак						
62	Домак. Домактын чугула болгаш ийиги черге кижигуннери.	1	Домактар сайгарылгазы	Домактын чугула болгаш ийиги черге кижигуннерин тып билири.	08.05	
63 - 64	Чангыс аймак кижигуннерлиг домактар.	2	Алган билиглерин шын ажыглап билири	Чангыс аймак кижигуннернин холбажыр аргалары; санай адап турда бижик демдектери, оларны аас болгаш бижимел чугаага ажыглап билири.	13.05 15.05	
65	Сос. Состун тургузуу.	1	Состун тургузуу	Билген турар: состун дазылын, кожумаан (чогаадылга, оскертилге кожумактары). Билген турар: ун, ужуктун ылгалын; ыткыр болгаш дулей уннернин шын бижилгезин. Ооренген чугаа кезектерин бот-боттарындан ылгап билири.	20.05	
66 - 67	Кошкак ыткыр болгаш кошкак дулей уннерни шын бижири	2	Кошкак ыткыр болгаш кошкак дулей уннерни шын бижири		22.05 27.05	
68	Хыналда диктант	1	Алган билиин практикага ажыглап билири		29.05	